

LIBERTATEA

Foaie pentru săteni și muncitori, întemeiată la Orăștie în anul 1902

Director sufletesc:
† Dr. ION I. MOȚA
Director vremelnic:
Pr. IOAN MOȚA

Orice scrisori pentru Redacție
să se trimită pe adresa:
RED. „LIBERTATEA”, ORĂȘTIE
Jud. Hunedoara

Cererile de abonare și banii
pentru foaie se trimit pe adresa:
Admin. „LIBERTATEA” Moța
BUCUREȘTI I., Calea Victoriei 63.

„Libertatea” este:
Proprietatea familiei mostenitoare
a lui Ion I. Moța
ABONAMENTUL: 120 lei pe an,
60 lei pe 1/2 an și 30 lei pe 1/4 an

Apare
în fiecare JOI
Un exemplar
2 Lei

Mareacinste dată la Berlin eroilor români de înțelegătorii și drept prețuitorii Nemți

Agenția „ATLANTIC”, Berlin

Când vagonul cu legionarii MOȚA și MARIN, căzuți în războiul din Spania, a ajuns la BERLIN, iată cum s'au purtat Germanii, cu corpurile neinsufletea eroilor români: Ofițeri germani au coborât sicriile pe brațe și le-au dus spre cimiteriul pregătit în largă curte a Gării de Vest din Berlin, unde li-s'au dat toate onorurile militare și a deregătorilor, — ca unor ofițeri viteji, morți pe același FRONT CREȘTIN, pe care au căzut și mai cad și atâta ofițeri germani... Ei i-au primit ca pe frați de suflet împreună luptători pentru creștinătate! — E sicriul lui Ionel Moța, învelit în tricolor. Pe al lui Marin îl aduc alt rând de ofițeri. — În chip se vede și dl General Cantacuzino, urmând, cu ceilalți legionari, sicriul.

In numărul viitor al gazetei noastre vom publica alte frumoase vederi cu recerea scumpilor noștri morți prin Germania, în drum spre țara lor scumpă.

ION I. MOȚA în fața dușmanului, pe front

Cele dintâi știri ce le-am dat despre purfarea în fața inamicului, în fața morții, a iubitorilor noștri legionari duși în Spania, erau după ziarul spaniol „El Nacion”. El vorbea foarte de bine. Îndeosebi scotea la iveală curajul legionarului român Ion Moța, în clasurile de mari primejdii pentru armata din care făcea parte. Scrisorile noastre, după ziarul spaniol, poate n'au făcut cel mai mare răsunet, căci vor fi fost unii cari și au zis: Va mai fi pus

gazeta spaniolă câteva laude și dela sine, ca să-i încurajeze.

Astăzi însă, putem să aducem bunilor noștri ceilalți amănunte mai depline, date nu de un străin ce era departe napola frontului, ci de UN MARTOR NEINDOIOS, de un legionar de-ai noștri, care era el însuși acolo în front, în linia de foc și în fața primejdiei ce sta gafa-gafa să i înghiț! Ni-le povestește d. avocat NECU-LAI TOTU, unul din cei șapte

legionari, cari au trecut prin toate furtunile morții și spalmele focului ucigaș ce-și încrucșa flăcările peste ei în fiecare zi, în fiecare clas. Dl Totu a rupt din istoria încercărilor prin cari au trecut ei acolo, mai ales DOUĂ clipe de neînchipuită primejdie în fața diavolilor roșii, strajnic înarmați de comuniștii dela Moscova, — clipe de groază în cari Ionel Moța s'a arătat un luptător, ce nu știe ce e

(Urmare în pag. 2-a).

BUCURIE TIMPURIE...

Nu-i lertat încă să scriem în lege, că ROMÂNUL CEL DE SÂN-GE, să fie așezat în fruntea mesei în țara noastră!

Ne-am bucurat cu românească inimă, în numărul trecut al acestei foi, că guvernul s'ar fi hotărât să iee el în mână lupta pentru a așeza pe Români în toate drepturile lor, atât cele sufletești, cât și cele materiale, în țara lor:

Că: va desființa lojile francmasonice, — prețioasă izbândă sufletească;

Că: va sparge trusturile (ortăciile de jaf a multor întreprinderi și fabrici), — izbândă materială;

Că: va porunci 75% Români de sânge în toate întreprinderile din țară, — izbândă și materială și sufletească!

Și am zis: Foarte frumos! Ne bucurăm! Si-i dorim guvernului izbândă!

Dar ce floare de păpădie erau acele știri, răspândite tot de oameni de-ai guvernului, ca să-și mai îndulcească partizanii — și ce repede veni un vânt și suflă coroana cea de fulgi ușori a păpădiei, de rămaseră aproape cotoarele goale.

Abia trecu o săptămână, și ni-se dete de știre, de chiar Ministrul Industriei și Comerțului Dr. Pop, că: nu-i încă lucru hotărât... Se lucrează ceva de acest fel, dar — nu se poate aceea ce s'a vestit de ce se bucură sufletele noastre așa de tare!.. S'a pregătit legea cea nouă, și ea de fapt pune cătuși pe mâinile trusturilor, le trage hotare că până unde pot merge în jocul lor cu prețurile, jocul câștigurilor

lor, le pune sub controlul Ministerului. Dar chiar legea spune, cu știrea și întărirea Ministerului — toate se pot!.. Adecă: după cum va vrea dl Ministru, cine-o fi, și ce »pretini« va avea printre domni dela trusturi!.. Pe mâni bune, legea ce se face acum, va fi o armă de folos Românilor, dar dacă d. »ministru« e cam așa, — apoi las' de-nu dă el »întărire« la tot ce cer trusturile!.. Mai ales dacă acelea vor și vorbi »nemțește« cu cei hotărâtori...

— Cu cele 75% Români de sânge peste tot locul, stăm așa, că — s'au adunat domnii miniștrii toți la sfat în săptămâna trecută, și au chibzuit, cum să se spună dară în lege? Să zică oare așa, că: Cei 75 la sută, să fie »români« de origină »etică«?, ceea-ce înseamnă: »de sânge«? Și, după o desbatere de 2 ciasuri, înțelepciunea le-a spus, că — vorba asta n'o pot pune în lege! Vor zice numai »români« (cuvânt sub care se ascund și streinii de neam, dacă au »cetățenia« românească!). Așadar tot cam unde suntem azi... Jidani, unguri, turci, bulgari, chinezi, dacă arată o hârtie că sunt »cetățeni români«, n'ai drept să-i împingi înapoi și să așezi în scaune Români de sânge! — Chiar acum se desbate legea în Parlament (sfatul țării), și ea va trece așa

ION I. MOȚA

VASILE MARIN

Bucurie — timpurie...

(Urmare din pag. 1-a)

cum a chibzuit marele sfat al „ințelepților... Sionului... — Pe casele lojilor francmasoane s'au pus sigilii. Aci s'a făcut încă mai mult. Dar măsura s'a oprit la punerea de ceară roșie și o sfoară pe ușă, ca să nu mai poată intra câteva zile sau săptămâni marii meșteri francmasoni. Dar mare lucru de nu se vor rupe sigiliile iară... Căci măsuri aspre de urmărirea și pedepsirea celor ce mai lucrează în duhul diavolesc al acelor „loji“, nu s'au luat. Și sunt destui și „desfule“, cari să facă să nu se iee...

Guvernul a fost într-o clipă însuflețit de un gând sănătos, care ne bucura pe toți Români. Dar — veni vântul — — — — —

și — se scutură păpădia! Și, Române dragă de dreapta, și tu fratele meu legionar, — să știți, că tot numai în noi rămâne nădejdea! Guvernele vechilor partide, au prea mari legături cu răii lumii — — — — —

decât să poată face ceva, ce, de altfel, și inima multora din ele le-ar cere! Când să facă pasul, li-se pune tainica pedecă!.

Aci nu ajută decât ridicarea în fruntea țării, a unor conducători curați și curajoși, de a căror vedere strigoi — — — — — să fugă speriați în fundul iadului, care li-se cuvine! Și noi pace nu vom avea, până nu vom da această stăpânire mântuitoare țării! Pr. J. M.

Urtașe pregătiri în Anglia

Anglia, presimțind, se vede, că pacea lumii stă pe picioare slabe, — a început o înarmare a sa pe mare și în aer, cum n'a mai fost înarmată nici ea decând e lumea!

În aceiaș fel se înarmează din greu Germania și Italia, — ca și de altfel și celelalte țări toate. Putește se vede, în aer primejdia războiului viitor, — doar că nu se știe când și în ce punct al globului va izbucni. Iar acel război, după semnele ce se arată — are să fie curat vremea lui Anticrist, notop pe tot pământul.

LA POZUELO

— Cuvintele puse în paranteză (—), sunt ale Redacției, scrise pentru mai ușoară înțelegere a celturilor noastre din popor. —

Într-una din zile, după alte zile de încăerări strașnice cu vrășmașul roșu, bine ajutat de Ruși, batalionul lor înaintează spre Madridul care abia se vedea departe în zare. Înaintarea era grea, prin locuri

„MĂRȘIȘOARE“ — LEGIONARE

Prin Ardeal nu erau cunoscut, abia de vreo 5—6 ani sunt prețuite și tot mai iubite și pe la noi. În Vechiul Regat însă, e un obicei vechiu, plin de poezie și de farmec, ca la întâi Martie, — începutul primăverii celei aducătoare de viață nouă, plină de nădejdi, — fiecare om, mai ales tinerii și fetele, — să-și cumpere și așine pe plept un „mărșisor“, un semn grăitor de o dorință, prevestitor de vr'un noroc, o mică medalie cu tainic înțeles, semn drag zis „mărșisor“. Tatăl sau mama dă copiilor câte un mărșisor care e mai aproape de gândul lor, de dorința lor, junii dau fetelor mărșisoare după gândul inimii lor.

De vreo 2 ani, conducerea legiunii luptătorilor „Totul pentru Țară“, a început să-și fabrice ea, pentru credincioșii săi, câte un „mărșisor“ deosebit de celelalte „mărșisoare“ ale lumii răstăfăta și plină de dorințe ușoare, mărșisoare în cari să se ogîndească sufletul legionar sau un gând legionar.

În anul trecut Legiunea a avut un mărșisor foarte drăguț bătut din aramă: o iconiță miștică pe care era Arhanghelul Mihail străpungând dihanie rea, sub care se închipue puterea vrășmașilor lui Dumnezeu. Doar El, Arhanghelul, apărător al lui Dumnezeu este și asupra confrarilor Lui biruitor. — Ce înțeles frumos avea acest „mărșisor“ legionar pus cu un mic șnur tricolor în peptul tinerilor cu inimă curată și vitează, zărtând că și a lor înținuț pentru Dumnezeu e luptătoare! S'au vândut multe asifei de „mărșisoare“ și din venitul lor s'au ajutat scopurile de neam iubite.

Dela vrednicii frați din Tecuci

Onorată Redacție!

Vă înștiințăm următoarele: Sâmbătă, 6 Martie c., Garnizoana leg. Corod, jud. Tecuci, a botezat 2 copii, cărora le-a pus numele: Ion și Vasile, întru amintirea eroilor mucedici ce au căzut pe frontul spaniol pentru biruința Crucii: Ionel Moța și Vasile Martin.

Copiii au fost botezați în aceiaș apă, simbolic, fiindcă și nașii lor spirituali: Ionel Moța și Vasile Marin, au căzut odată, amândoi înfrățiți pentru vecie.

Noii încreștinați au fost ținuți în brațe, unul: Ion de către șeful garnizoanei, C. Pintilie și Vasile de către șeful cuibului „Ioan Moța“, Ioan I. Savastre, student la Teologie. Duminecă, a doua zi, au ur-

mate ale Legiunii.

Mai frumos însă ca todeauna e „mărșisorul“ Legiunii, din anul de față. Și molli spunător sufletului. Unul e: o iconiță rotundă, pe fond alb, pe care se văd fețele curate, destul de bine reușite, a celor doi mucenici ai Legiunii Moța și Martin, cu capetele pe brațele unei cruci, ca și cum ar vrea să ne arate că aceea a fost draga gândului lor, sfânta Cruce, pe care își razimă capetele lor și acum, după ce au ieșit din lume. Al doilea mărșisor e o cruce mai lată, pe brațul căreia sunt scrise 3 șire: sus, miștic: 13 Ianuarie, la mijloc, frumos cu litere aurite: MAJADAHONDA, și sub acest șir anul 1937. Iar deasupra acestei scrisori de pe braț, pe capul de sus al lemnului crucii un M mare, frumos, și sub scrisoare, pe pictorul crucii, alt M mare, — aducând aminte de Moța și Marin... E un mărșisor de foarte frumoasă și grăitor de o jertfă mare pentru un scop sfânt.

Și prin aceste „mărșisoare“, care încolo, la lumea mare, sunt mai mult niscal jucării, cari peste câteva zile se la părăd și se uită, Legiunea s'a ridicat peste trecătorul de toate zilele, — și lucrează și prin el, asupra sufletului și asupra inimii celor ce le poartă, înălțându-le spre ideal, spre cer, spre ce e frumos și nerefecător...

Mărșisorul cel cu chipurile se vinde cu 10 lei, cel cu „MAJADAHONDA“ cu 20 lei. Se găsesc la unele librării sau pe la conducătorii legionari locali. Cel ce le cumpără, să le păstreze cu stințenie aducerii aminte în casele lor, pușe la țoacă, ca lucru scump.

mat cele depă tradiție. Au luat parte la această ceremonie toți legionarii din garnizoana Corod, fapta fiind a întregii garnizoane.

Trăiască Legiunea și Căpitanul!

Pentru ziua de 25 Martie c. (Buna-Vestire), Legionarii cuibului „Toader Toma“ din garnizoana com. Corod, jud. Tecuci, au luat frumoasa inițiativă de a ridica o troiță în curtea locuitorului Lucachi Gh. Huzum, membru în acest cuib. Pe ea este următoarea inscripție:

„Legionarilor — eroi căzuți pe frontul spaniol pentru apărarea Crucii: Ioan Moța și Vasile Marin“.

Vestitor: C. Pintilie.

Războiul din Spania

E încă în toată lui. Comuniștii se jini și ei destul de tari, totuși în fiecare zi sunt silți a se da înapoi cu grele pierderi. Pierderi au și naționaliștii destul de simțite, căci Rusia a mers, pe ascuns, să se lupte în Spania, — făcând pe alții, pe creștinii țărăniți multe cari se lasă cumpărați de ei și stricați de cap de către ei, să-și verse aceștia sângele pentru împlinirea dorinței lor, a jidanilor. Și diavolii roșii au vrut ca acest război, să fie pentru ei o mare manevră în care ei să-și încerce armele lor cele mai noi și mai bune, să vadă ce ispravă pot face cu ele. De aceea pe frontul din Spania bat cele mai bune „tancuri“ rușești, cele mai noi avioane, cele mai noi tunuri și mitraliere. Rușii cei proști, ca și drojdia altor nații stricate de cap, trag cu acele arme comuniste și jidovul să la spatele lor și se uită cum merge.

Apoi puștile și tancurile și avioanele ar fi ele bune, — dar le lipsește ceva: conducători și purtători cu vitejie a acestor arme! Și de aceea, naționaliștii, chiar și când au arme mai pe jos de ale comuniștilor, tot îi bat, căci armele naționaliste sunt purtate de inimi tari și credincioase! Las' că și arme au naționaliștii, din cele mai bune. O pildă:

Azi „tancul“ e o unealtă de război foarte lemuță: e o cetate de fier, mișcătoare pe roți de lanțuri ce se îndoale după forma pământului pe care calcă. Peste roți stă „cetatea de fier“, ca o căldare tare, de nu întră glonțul prin ea, și fiind foarte grea, n'o poate nici răsturna. În căldarea aceea, în burta tancului, se ascunde un om, care prin ferestruici ferite bine, caută în jur, vede unde ar trebui aruncată moarte, și el se apropie cu ursul acela de fier de liniile dușmanului și trage cu mitralierele sau și cu tunul mai ușor, asupra dușmanului, de și-l sfărâmă și sfărâcă îngrozitor. Tancurile sunt spaima armatei din fața lor, dacă aceea e infanterie, cavalerie, chiar artilerie, — merg până lângă aceea și le improașcă cu foc. De acestea comuniștii ruși au trimis destule în Spania.

Dar Nemții le-au dat de hațancurilor. Ei au iscodit așezisele tunuri „anti-tanc“ (contra tancului). Acest tun ar vârlă asupra tancului un nean nou de bombe plină cu benzină și petrol, care când se lovește de tanc sau cade aproape de el, se sparge strepindu-l tot cu benzină, care în acelaș timp ia foc și învârlă tancul în flăcări și-l pârtoleşte pe servantul (soldatul) din tanc ca pe șoarecel! Știu tancurile frică de aceste tunuri nemțești, ca de moarte. Când încep a ceea a trage, tancurile inapoi sul racului retrăgându-se.

Naționaliștii au cumpărat de la Nemți asifei de tunuri „anti-tanc“, cu cari le scot din luptă în cel mai scurt timp.

Război de acesta ne-mai poame și ne mai văzut, se dă acum în Spania.

Nu știu mașinilor bune, sau mai ales inimilor lor viteze, li se datorează dar naționaliștii lui Franco și Moscardo, tot ei biru, — deși uneori după încordări mari și pierderi destul de grele.

În săptămânile din urmă iarăși au înaintat bine și toate semnele arată, că vor cuceri și Madridul și vor pune sub picioarele lor pe diavolii roșii.

Din SALAMANCA, orașul scaun alui Franco, se vestește că Generalul Franco, capul Statului Spaniei naționalist, chemat sub arme cinci nocontingente (soldații de rezervă din 5 ani, cari nu fuseseră chemați în război) Se apropie primăvara, se vor începe luptele cele mari hotărâtoare!

Frânțușii îngrijorați

La Paris lumea se ia de o griji. Văd și jupânii de pe lângă Blum că, cu tot ajutorul ce-l dau Rușii și și dumnealor Frânțușii cei închinători lui Blum, comuniștii vor fi bătuți și Madridul va cădea. Și atunci ce se fac mișei cari stau ascunși în Madrid și conduc prăpădul țării? Caută să fugă unde? O milui Troțky și toți Tatarotzky din Rusia! Și așezăia își înoroc toți fețele spre Parisul lui Blum...

Acum vin Francezii și strigă: Ce facem? Dacă fug la noi așa răuri de oameni din Spania, cu ce-i înținem? Ei ne vor scumpi viața!.. Ba vă vor lua și voaia până dela gură, cum ni-o iau nouă! Veți vedea. Și bine vă va fi, căci — țafii sprîjnit și n'ați lăsa să se sfârșească păcătosul război mai demult.

rele. Iată cum o descrie d. Totu: ...Am ajuns la marginea pădurii, pe coama unui deal. — O mică vale, și se văd pe liziera frânșee bine întărite în față cu rețele (garduri) de sârmă și cu un câmp minunat de bătae, în față. (Adecă pentru cei din față, era câmpul bun de apărat). Ne gândim că ar fi cam greu să luăm cu asalt frânșeele. — Înțalia dată că am fost sculși.

Din spate auzim zgomotul tancurilor care vin unsprezece bucăți, cam micuțe și numai cu puști mitraliere. Se așează la loc bun tunurile „anti-tanc“, cari, la nevoie, să facă peste

pușină manevra tancurilor dușmane, mult mai presus de ale noastre! — Servanții din lăuntru (adecă soldații ce se închină în pântecule tancului ca într-o căldare de fier cu capac sus, și de acolo conduc nămilla de fier ce se sfârâie și improșcă în jurul său leasă de gloanțe), — servanții, înțrând în tancuri, își fac întâi cruce, apoi își trag capacul (coperișul) de-asupra, și cele 11 tancuri pornesc... (spre frânșeele dușmane, ca să le calce și improaște cu gloanțele). Este pentru înțalia oară când vedem această arătare!

La dușman, mare fierbere!

Ofițerii (lor) s'au suit pe frânșee și cu revolverul în mână amenință trupa (care vrea să fugă din fața tancurilor).

Noi avem ordin să nu fragem nici un foc.

Tancurile noastre înaintează în linie, spre a se apăra pe flancuri (pe laturi) de benzină și grenade. Comuniștii însă nu au tunuri anti-tanc (de atacat tancurile). De acestea au numai naționaliștii, primite dela Germani, ca armă nouă, necunoscută rușilor). Vedem cum aceste tăvălușuri (tancurile) înaintează țără grabă, iar dela o vreme încep să verse foc asupra frânșeei (dușmane, din

față). Inamicul nu răspunde. De-odată țără-i (comuniștii) cear din frânșee și o iau la fugă! Puștile mitraliere din tancuri, îi seceră înfruna. Carrele de asalt stau acum biruțoare în dosul frânșeei dușmane.

Înaintăm acum noi. Mulți morți și răniți (rămași după comuniștii). Nu știm dacă așezăpt 10 la sută din câți se găsseau în frânșee.

IZGONIREA DIAVOLILOR DIN BISERICĂ!

În dreapta se vede biserică „Pozuelo“. La stânga orșoșoș de vile Pozuelo, și în lunc

Viața legionară

— SCRISORI DIN TOATE PĂRȚILE —

Baia de Aricș, (j. Turda). Aici s'a slujit un mare paras-tas pentru eroii legionari că-zuși în Spania, Moja și Marin, fiind de față delegațiile legio-nare de prin comunele de pe Valea Aricșului, în număr mare. A slujit păr. Protopop V. Span cu preoșii Faur și Trâmbiș. Popor foarte mult adâncit în jale. A vorbit foarte mișcător păr. protopop despre fapta luptătorilor creștini; iar afară din biserică dl Dr. Mi-hail Crișan, a făcut apeul legio-narilor căzuși și a vorbit cu multă inimă. Apoi legio-narii, în frunte cu dl avocat Mariș, șeful pe județ, au cântat „Imnul legionarilor căzuși”, pe care poporul l'a ascultat în lacrimi.

Tot așa s'au făcut sfinte slujbe pentru ei și în toate bi-sericile de pe Valea Aricșului.

Lunca (j. Târnava mică). — Noi legionarii din Lunca (plasa Valea-Lungă) am făcut rugăciuni în biserică la 17 Ian. și am lăsat de s'au tras clopotele 2 zile. Noaptea spre 18 s'a făcut priveghere de legio-narii în casa șefului de cuib Bârlea Iosif, apoi lângă sf. bis. s'a cântat jalnicul imn al legionarilor căzuși.

Cernăuși. (Bucovina). — Aici în sf. Catedrală s'a slujit paras-tas solemn de 14 preoși în frunte cu păr. Consilier Dr. Tarangul. Au vorbit înălțător păr. Soroceanu și dl prof. Zappa; lacrimi multe. După masă a-dunare în Aula Universității, vorbind dl prof. Brăileanu.

— În 24 Ian. serviciu în su-burbia Roșă, și la Casa Na-țională „Stânca” unde au fost de față și 200 de muncitori legionari. — În tot sf. Cernăușilor au avut loc rugăciuni pentru eroii morți: în Cuciurul mare, Ceahor, Ostrița, Corovia, Buda, Mahala, Cotul Ostriței, Mamonița, Turani, Gogolna, Lehăcenți, Bocian, Gurica, Ta-pareuși, Revna, Platul Cosmi-nului, Tărășeni, Lucovița, Va-lea Cosminului, Mihalcea, Ca-mena — și în altele multe.

Feldru (j. Năsăud). — Sâmbătă în 13 Febr. după prânz, când în București se slujea strălucitul prohod asu-

pra legionarilor eroi, în bis-ericuța modestă din Feldru (j. Năsăud), comună fruntașe grănițerească, se cânta dulos, clopotele plângeau și lumea sta înflorată de sfințenia clipei. Părintele V. Mișleanu zguduia sufletele prin vorbirea sa caldă...

Comlăuș. (j. Arad) — În 13 Febr. toți legionarii cari n'au putut alerga la înmor-mântarea din București, s'au adunat și mult popor cu ei, în sf. biserică, unde s'a fă-cut slujbă frumoasă și înlă-crămată de păr. G. Mișu. De dimineața dela 8 până d. a. la 4, clopotele bisericii au plâns, cu noi cu toți, pe scumpul ce se îngropau la București. Du-pă slujbă, în fața bisericii s'a cântat „Imnul legionarilor că-zuși”. — Duminecă în 14 Febr. legionarii au ridicat paras-tas, la care păr. Mișu a vorbit viu mișcat, despre comorile su-fletești, adevărate petri neste-mate, ce au fost inimile celor doi eroi...

Negrilești (j. Tecuci). — Mișcătoare slujbă au făcut aici cucernicii preoși Costin și Dă-măceanu. A cântat corul stu-denților legionari. Bătrâni cu spețele încovoiate, femei cu copilașii de mână, ascultau și oftau din greu la cuvintele calde spuse de un student legionar. După slujbă, legio-narii au cântat în fața bise-ricii duiosul „Imn al legio-narilor căzuși”... Mulți cari luau mișcarea asta în deșert, o privesc azi cu inimă bună, lubitoare, văzând calea bună, creștinească, pe care merge.

Fârdia (j. Severin). — Ja-lea țării întregi stăpânește su-fletele tinerețului, ca și a bă-trânilor înțelepți, din com. Fâr-dia, cari au dat să se slujească paras-tas în 14 Febr. pentru mucenicii creștini Moja și Ma-rin. Paras-tasul a fost slujit cu multă evlavie și studentul E. Damșa a vorbit adunării în-durerate, de vrednicia celor pentru cari ne rugăm.

Șuștin (j. Bihor). — Legio-narii din com. Șuștin, ca frați de cruce ai lui Ionel Moja, comandantul lor, au ridicat în 7 Febr. paras-tas, slujit frumos de păr. V. Sala, care a vor-

bit în vorb. D. pă sf. slujbă. După adunându-se în fața unei sfinte troițe ridicată de el într-o pomănișă legionari-lor căzuși... — au cântat du-iosul „Imn al legionarilor căzuși”...

— Din foarte multe scrisori-raapoarte ce am primit, vom da pe scurt părți alese din ele, — pe unele le vom pomeni numai.

Să fim iertați dacă nu putem tipări scrisorile întregi, multe fiind prea lungi și locul în foale prea puțin. Dar vom aminti de toți, pe cum vin la rând.

SPRE ȘTIRE CELOR CE NE SCRIB.

Am început în acest număr a da din scrisorile cari ne-au ven-it, și ne vin mereu, dela ceti-torii. Din toate punem numai părțile mai alese, fiind multe. Dar una o vedem: Toate scri-sorile ce ne vin în aceste zile de mare cutremur sufleteșc ce se abătă peste noi pe urma morții întâiului nostru redactor, ba Director fapile și până nu era scris pe foale, Ionel Moja, — fie că vin ele dela oameni cu carte, fie dela dragi frați din popor, unele scrise bine, altele mai simplu, mai fără mulță știință, — toate sunt mărturi ale unor inimi româ-nești din cele mai sănătoase, cu bătaie tare pentru neam! Unele scrise așa în proză (în vorbă de rând) altele în versuri. Unele în versuri bune, altele în versuri mai slăbuțe, — din toate însă același suflet sănă-tos românesc răsunând.

De aceea socotim aceste scri-sori, pe toate, nu ca hârtii de aruncat după ce le-ai citit sau ai cules ceva din ele, — ci le ținem ca documente (dovezi) prețioase despre simțirea bună a neamului românesc din toată țara, — neam care s'a mișcat, s'a ridicat cu inima și cu gân-dul, și și-a arătat gândul fru-mos și inima sănătoasă, prin cele scrise și trimise redacției noastre!

Ca pe stări, NU ARUNCĂM NICI O HARTIE DIN CĂTE NE AU VENIT ȘI NE VIN DELA CĂDEREA LUI IONEL MOJA și a fratelui său de moarte Marin, în Spania, CILE PĂSTRĂM INTR'UN MA-RE DOSAR (adunare de scri-sori) aci la Redacție, ca pe hârtii scumpe, ce oglindesc în-imile bune ale Românilor de azi.

Din multe nu vom putea scoate poate nimic pentru foale, fiind întârziate, dar de păstrat SE PĂSTREAZĂ TOATE! Căci poate veni mâine poimâne un cercetător istoric, care ar vrea să știe cât mult despre noi Români de azi, și de puterea și de simțirea noastră. Și acela o să-i fie de mare folos toate aceste mărturi ale zilelor și credințelor noastre de azi.

Lacrimi pentru Ionel Moja

Telegrame și scrisori primite de părinții lui Ionel Moja, cu prilejul morții sale pe frontul din Spania

Călărași. — Adânc miș-cat de moartea eroică în sloj-ba Ideli naționale și a Crucel, a fiulul Dv. ales, Ion Moja, — aduc omagiile mele Părintelui neconsolat, însuși un luptător încercat pentru cauza Românez.

Emil Dragomir farmacist

București. — Primiți cele mai sincere condoleanțe la du-rerea ce-ați îndurat prin moar-tea scumpului Dvoastră fiu, Erou al Neamului Românesc.

Marioara N. Mircea

Cluj. — Impărtășim întris-tarea Dvoastră pentru fiul jert-fit pe altarul lui Hristos și latinătate.

Familia Bada, Fodora.

București. — Comamo-rând pe gloriosul Vostru fiu, pierdut pentru Cruce și izbă-virea Neamului, „Svestica de Foc” Vă încredințează de în-treaga ei participare la dures-rea ce încercați și Vă trimite omagiul ei respectuos.

Advocat Ion Emilian.

Cluj. — Adânc îndurerat de pierderea scumpului Dvo-astră fiu, iubitul meu prieten Ionel, Eroul Latinității Creștine, rog primiți sincere condoleanțe.

Prof. Ilieștu.

Tg. Lăpuș. — Cu sufle-tele adânc îndurerate, luăm și noi parte la marele doliu.

Protopop Gheșle, preot Plicu, preot Todea, preot Botz, preot Herman.

Timișoara. — În drum spre Timișoara am aflat groazica veste. Considerați-ne și pe noi

Se va și numi acest dosar: „MARTORUL VREMII DE AZI”, a celor cari am trăit că-derea și îngroparea cea ca în povești, alui Ionel Moja și Va-sile Marin.

— Și fiindcă mulți înșine-au trimis versuri închinare muc-enicilor Moja și Marin, vom lă-sa deschise 2 coloane din foale pentru aceste versuri, mai bune-cel și unele mai ușurele, dar toate din gând bun porvite. Dar și pe cele din cari nu vom putea scoate părți destul de reușite pentru a fi puse în foale, — le punem așa simple cum sunt, la dosarul-MARTO-RUL VREMII.

Ca să se știe, că: tot ce ni-se scrie, nu se pierde, nu se lapădă, ci la loc bun se păstrează!

REDACȚIA „LIBERTATEA”

alături de Dvs. în durerea mare pentru moartea lui Ionel, care va rămâne cât mai mare pildă de abnegație a neamului.

Bubi și Velchijă

De ta (Bănat). — Dumnezeu să vă mângăie durerea cumplită. Doliul Dvoastră este și doliul nostru.

Nistor Lăpădatu (Deja)

Romul Lucaclu (Boiu).

Băița (j. Hunedoara). — În-tristați luăm parte împreună cu copiii mei Vilma și Corneluț, la durerea mare a voastră, care e a întregului nostru popor.

Ela Moldovan.

Gura Honț (j. Arad). — Vechiului luptător pentru Neam, azi, când fiul său moare eroic pentru Cruce, îi doresc mângăierea durerii ce o simțim și noi.

Dr. Aurel Oarcea, avocat

Oradea. — Fapta vitejească a acestui erou al neamului no-stru, să vă fie consolarea gre-lei suferinți ce vă sbuciumă, iar amintirea ce-i vom păstra, va fi vecinică în inimile noastre.

Țică și Leonte Comșa.

Geoagiu. — Sincere con-doleanțe pentru năpaznica du-rere ce încercați Dv. și Națio-nalismul Românesc. Dumnezeu atotputernic să Vă sîlbă sub scutul mângăitor și să Vă ușu-reze durerea care ne a sfășiat inimile tuturor românilor.

Nicolae Căndea

Administratorul sanatorului Geoagiu.

Agnita. (jud. Sibiu). — Adânc mișcat de marea durere ce-o aveți ca părinți, și de ma-rea pierdere ce o are Neamul Românesc, Vă rog să primiți sincerele mele condoleanțe.

Dr. Romul Curta, avocat.

Lugoj. — Pentru pierde-rea iubitudii Dvoastră fiu și al neamului martir, primiți cele mai adânci condoleanțe. Me-moria lui va rămâne eternă și în veci neuitată.

Fam. Vasile Cărpinișan.

Dobra (j. Hunedoarei). — Nemărginita durere ce V'a a-juns prin moartea eroică a iu-bitului Dvoastră fiu, ne-a zguduit pe toți Români. Rugăm primiți cele mai sincere con-doleanțe.

Familia Leșnican.

Madridul, cu clădirii uriașe l'Uite și „Cetatea Universitară” (un câmp întreg, ca strălucit colț de oraș, cu zidiri mărețe cuprinzând Universitatea și ca-sele pentru adăpostirea regi-mentelor de studenți), care este în mâna noastră (a na-ționalistilor). Nestrecurăm (în-a-ntând) printr'o pădurice, și ne apropiem de Pozuelo. Am ieșit la câmp deschis.

Dar — DIN TURLA BISE-RICII, NE BAT ÎN FLANCUL DREPT (în aripa dreaptă) DOUĂ MITRALIERE (cari ascunde în turn, trag bine și dela adăpost, sunt așadar foarte primejdioa-se!) IAR DIN FAȚĂ, DIN FIE-CARE CASĂ VINE CĂTE O PLOAIE DE FOC (căci și în case se ascundeseră mitraliere dușmane și trăgeau dela adă-

post).
NU MAI PUTEAM ÎNAINȚA, CĂCINE RĂMĂNEAU ÎN SPA-TE MITRALIERELE DIN TUR-NUL BISERICII!

Atunci Moja se duce la Căpitan și-i cere voie ca, împreună cu Românii (soții săi) să încerce spargerea și risipirea cuibului de mi-tralieră (din turn)! Era o încercare de o îndrăzneală nebunească! — Noi suntem gata toți! — Căpitanul însă, nu vrea să-și descomplecteze (să-și știrbească tare) secția, care și așa sta pe o așezare primejdioasă! — Dă însă ordin să i-se

dee (lui Moja) din fiecare escadă (pluton) câte un om. — Moja însă cere măcar încă un Român! (Ca, de-or reuși, a Românilor să fie lauda).

Căpitanul strigă: *Bazil Marin!* (dragul soț alui Moja... El fu ales și aci să meargă lângă fratele său de soroc și de noroc).

Porniră 12 (între cari Moja și Marin). Noi ne uităm și ne rugăm lui Dum-nezeu pentru ei în gând...

Mitralierele (din turn) au priceput manevra și tot focul lor se răvârșă a supra celor ce înaintau

spre ele! Aceștia cad, se ridică, salturi! — Iată au ajuns patru inși lângă turn! Nici nu putem vedea bine, cine sunt. Se aud pocnete de granată! (Se izbeau a-cum unii pe alții cu gre-nate de mână!), și — mi-tralierile au amuțit! (au fost nimicite).

Se întorc apoi, asudași și grăbiți: Moja, Marin, Igor, Zacarov și un Spa-niol. (Adecă 5 din 12, căci 7 pe-acolo au rămas, jertfă a îndrăznețului atac).

Se așează la locurile lor, — ca și cum nu s'ar fi întâmpiat nimic!...

Așa istorisește cel ce însuși a văzut îndrăznețul atac pen-tru spargerea unui primejdios cuib de foc al dușmanului, — atac plănuit, cerut și condus de Moja, având alături de sine pe dragul său Marin... Și Ar-hanghelul Gavril, ocrotitorul lor, l-a însoțit în cufezata lor întreprindere și l-a adus pe amândoi întregi și sănătoși înapoi, — deși 7 din însoșitorii lor, au plătit cu viața, vitejasca întreprindere...

Și, modest, nelubitor de laude și de fală, Moja și al lui, în-torși, se așezară frumos în rândurile lor de soldași simpli, ca și cum n'ar fi făcut nimic, — așteptând doar comanda pentru alte atacuri!...

putea să nu fie în mijloc niște...

Pana bună, trece primejdie... Față de un viitor răz...

ban dela stat, — să și cum...

Bun. Intâi grijă da slujbașii...

Așa s'er parea că e. Și că noi cetățenii...

Der să nu pizmăm pe norocoșii slujbași...

Ei, bine, măști de acestea vor trebui multe...

Asta dă nădejde de bun noroc, pentru cei ce vor fabrica măști...

Curere. Aflăm vești rele. De o fabrică de măști la noi, nu se aude...

S'a început îngrădirea întâi de slujbași...

Leii! Și gurile rele spun, că s'er putea face la noi în țară...

Și fiindcă am măști, ar fi bine ca să le vină cât mai ieftine...

La noi însă, nu e egal. Nu poate fi egal...

Și, ca urmare s'a dat de știre, că o mască va costa 800...

NOUȚĂȚI

„Darul de nunță al unui Ro mân înțelept”...

STIMATE PĂRINTEI! Subsemnatul am fost invitat la nunta religioasă...

Leii! Și gurile rele spun, că s'er putea face la noi în țară...

— — — — —

— — — — —

— — — — —

— — — — —

— — — — —

— — — — —

— — — — —

— — — — —

— — — — —

— — — — —

— — — — —

— — — — —

— — — — —

— — — — —

— — — — —

— — — — —

— — — — —

— — — — —

— — — — —

— — — — —

— — — — —

sau poteri. M'am gândit ce...

Să fie lăudat, bine-pilduito-

— — — — —

— — — — —

— — — — —

— — — — —

— — — — —

— — — — —

— — — — —

— — — — —

— — — — —

— — — — —

— — — — —

— — — — —

— — — — —

— — — — —

— — — — —

— — — — —

— — — — —

— — — — —

— — — — —

— — — — —

ușle cu deschiderea numai în afară!

Totuși se vede că mai sunt unele după vechia lege...

Cântăreții bisericăști. În Vechiul Regat, au și cântat...

„ARDELEANA” institut de credit și economii, societate pe acțiuni în Orăștie

înscrisă în registrul Comerțului sub Nr. 20/1935

Table with columns: ACTIV, BILANȚ încheiat la 31 Decembrie 1936, PASIV. Includes financial data for CASSA, Disponibil, Portofoliu, etc.

Orăștie, la 31 Decembrie 1936.

Dr. Aurel Vlad, fost ministru președinte

Ioan Lăzăroiu șef-contabil

CONSILIUL DE ADMINISTRAȚIE:

- ss. Constantin Anghelasescu, ss. Ioan Ieneș, ss. Ioan Moța, ss. Dr. Romul Ruho, vice-președinte, ss. Adam Basarab

Subsemnatul Consiliu de cenzori, am examinat conturile prezente și le-am găsit în deplină regulă și consonanță cu registrele institutului.

Orăștie, la 3 Martie 1937.

CONSILIUL DE CENZORI:

- ss. Sina Laurențiu, expert-contabil, ss. Basil Rotaru, ss. Dr. Aurel Baclu, ss. Vasile Jura, ss. Victor Pop